

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht nr. 3 - 1973
(Tijdvak van 1-3-1973 t/m 31-3-1973)

I N H O U D

Nr. 1.136.015

	Blz.
CPN-visie op de politieke en sociaal- economische situatie	1
Demonstratie in Winschoten	4
"De Waarheid" duurder	6
Recente ontwikkelingen in China	7

CPN-visie op de politieke en sociaal-economische situatie

Door middel van een serie artikelen van de hand van partijbestuurders, waarvan de eersten eind maart in "De Waarheid" werden gepubliceerd, heeft de CPN-leiding haar visie op de politieke en sociaal-economische situatie, die tot dusverre in zijn algemeenheid nog slechts binnenskamers aan de orde was geweest, aan de openbaarheid prijsgegeven.

Dat de CPN de kabinetsformatie in een heel ander licht beziet dan andere partijen, wordt vooral duidelijk uit een artikel van de politiek secretaris van het district Amsterdam, tevens lid van het Dagelijks Bestuur van de CPN, R. HAAL, dat gepubliceerd werd in "De Waarheid" van 31 maart. Hij zet daarin uiteen dat "het optellen en aftrekken van zetels in het parlement" - hoe nodig soms ook - niet de doorslaggevende factor is. Voor communisten zijn doorslaggevend "de politieke verhoudingen zoals die bestaan onder de mensen in ons land zelf". En die mensen zijn het, aldus de heer HAAL, "in feite" over de hoofdvraagstukken met elkaar eens: "Dat hoor je en proef je wanneer je met de mensen spreekt" en dat "bewijzen" de stakingen van de laatste tijd en de Vietnamdemonstratie in Utrecht. Juist in de formatieperiode gaat het er om de macht van de mensen tot gelding te brengen ten behoeve van de verwezenlijking van concrete en precieze doeleinden. Aan de PvdA wordt verweten dat zij zich een passieve, wankelmoedige houding heeft aangemeten en concessies doet als antwoord op het "kapitalistische" streven om het beleid van de regering BIESHEUVEL onder een andere dekmantel voort te zetten, terwijl zij met een beroep op de massa's juist alles in het werk zou moeten stellen om een wending in de politieke gang van zaken te bewerkstelligen.

De formatieperikelen hangen in de CPN-visie nauw samen met de situatie op sociaal-economisch gebied. Partijvoorzitter HOEKSTRA zette in een rede voor de secretarissen van de CPN-districten, die begin maart in vergadering bijeenkwamen, uiteen dat juist die samenhang de CPN er toe brengt het beleid van de vakbeweging te steunen. Want op zichzelf beschouwd, aldus de heer HOEKSTRA, die over deze materie ook een artikel schreef dat op 28 maart in "De Waarheid" verscheen, zijn de door de bonden gestelde eisen veel te beperkt en soms onjuist. Omdat echter de beperktheid van

die eisen is ingegeven door de behoefte politieke druk uit te oefenen om de totstandkoming van een kabinet Den UYL te bevorderen en omdat de acties in wezen gericht zijn op de wortels van de kapitalistische macht, is de CPN principieel loyaal. Bovendien wordt het leiderschap van de vakbeweging door de CPN als essentieel beschouwd voor de strijd en de eenheid van de arbeidersklasse. Hoewel dit niet betekent dat de CPN zal nalaten per bedrijf verdergaande eisen te stellen of de vakbondseisen op te schroeven, geldt wel als parool dat alleen daar acties worden ondernomen waar de vakbeweging er bij kan worden betrokken.

De CPN heeft tussen de bezwaren die zij heeft, enerzijds tegen de houding van de PvdA bij de kabinetsformatie en anderzijds tegen het vakbondsbeleid met betrekking tot de stakingsacties, een zodanig verband gelegd, dat deze voor haar niet onoverkomelijk behoeven te zijn, ja zelfs uiteindelijk tot een positief resultaat kunnen leiden. De stakingsacties zullen namelijk, in de redenering van de CPN, leiden tot verdere radicalisering van de vakbeweging; de beperkingen die de vakbeweging zich terwille van het tot stand komen van een kabinet Den UYL oplegt, zullen, wanneer zo'n kabinet er eenmaal is, worden gecompenseerd door de omstandigheid dat een kabinet Den UYL een verder geradicaliseerde vakbeweging tegenover zich zal vinden, zodat de concessies die ten behoeve van de totstandkoming van zo'n kabinet aan de confessionele partijen eventueel zullen worden gedaan, effectief bestreden zullen kunnen worden.

Hoewel de nu via een serie artikelen in "De Waarheid" geventileerde visie niet per se in tegenspraak hoeft te zijn met de theorie die na de partijbestuursvergadering van 17 en 18 februari in leidende CPN-kringen opgeld deed en volgens welke de opstelling van de PvdA en van de vakbeweging bestanddeel zou zijn van een "kapitalistische" manoeuvre om tweedracht te zaaien in de rijen der arbeidersklasse, betekent het toch wel dat de situatie door de CPN-leiding op het ogenblik door een andere, wat rooskleuriger bril wordt gezien. Omdat de beoordeling van situaties bij de CPN veelal afhankelijk is van de eigen posities daarin, ligt het voor de hand aan te nemen dat zich in dat opzicht iets heeft voorgedaan wat de CPN-leiding tot heroriëntatie aanleiding heeft gegeven. Wellicht is in dit verband relevant dat CPN-voorzitter HOEKSTRA er in zijn rede tot de districtssecretarissen

op heeft gewezen, dat de CPN voor het eerst sinds de oorlog een rol speelt bij het bepalen van de politieke richting in Nederland. Ter verduidelijking voerde hij aan, dat van PvdA-zijde contact wordt onderhouden met de CPN omdat men geïnteresseerd is in het antwoord op de vraag in hoeverre een kabinet Den Uyl op de parlementaire steun van de CPN kan rekenen. Het spreekt vanzelf, aldus de heer HOEKSTRA, dat de CPN in dergelijke omstandigheden invloed kan uitoefenen.

*

**

Demonstratie in Winschoten

De op 31 maart te Winschoten georganiseerde protestdemonstratie, die onder leiding stond van een werkcómité van de gezamenlijke (CPN-) actiecomité's, is geen groot succes geworden. De demonstratie had een massaal karakter moeten hebben - door de organisatoren was gerekend op enkele duizenden deelnemers -, maar kon slechts de belangstelling trekken van ongeveer driehonderd mensen. De deelnemers aan de optocht moesten ieder een gulden betalen ter bestrijding van de organisatie-kosten.

De belangrijke eisen van de betogers waren:

- hogere lonen;
- uitvoering van het Dollardplan;
- uitbreiding van de werkgelegenheid;
- een beter bestaan voor boeren en middenstanders;
- geen bedrijfssluitingen en
- geen vervuiling van het milieu door chemische lozingen onder de grond.

Deze voor de partij teleurstellende gang van zaken kan een flinke verzwakking betekenen van de positie van de heer F. MEIS in de partij-organisatie. De heer MEIS, die naar aanleiding van de voor de CPN teleurstellende verkiezingsuitslag in de provincie Groningen door het partijbestuur was vrijgemaakt voor het partijwerk in het district Groningen - zulks voornamelijk ten koste van zijn parlementaire werk in de Tweede Kamer - was in het district speciaal belast met de reorganisatie van het bedrijfswerk en het ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten. MEIS was wel geen lid van het organisatiecomité van de demonstratie, doch slechts adviseur met een beperkte invloed op de besluitvorming, maar hij zal zich toch niet aan de volgende critiek kunnen onttrekken:

1. het verwijt dat de demonstratie door een zwakke organisatie onvoldoende was voorbereid;

2. het verwijt dat de actie georganiseerd werd op het moment dat de erkende vakorganisaties allerlei bedrijfsactiviteiten organiseren en daarmee het vakbondsbeleid doorkruiste;

3. het verwijt tenslotte dat de actie georganiseerd werd zonder de medewerking van de erkende vakorganisaties. Vooral dit verwijt zal grote betekenis hebben nu de partijleiding de stelling

van het 24ste partijcongres: "In de huidige situatie valt het NVV de rol toe, als voornaamste buitenparlementaire kracht en arbeidersorganisatie, als katalysator van de verandering (van de regeringspolitiek) op te treden", meer en meer lijkt te gaan interpreteren als: "Zonder de erkende vakorganisaties is het onmogelijk massale acties te organiseren". (Zo werd het o.a. De Amsterdamse CPN-bedrijfswerkers niet toegestaan zelf bedrijfsactiviteiten tot ontwikkeling te brengen).

Kennelijk was de heer MEIS er tot nog toe in geslaagd de partijleiding ervan te overtuigen dat de situatie in Oost-Groningen geheel anders lag dan in de rest van het land en dat de positie van de actie-comité's in het gebied zodanig was dat succesvolle acties, buiten de erkende vakorganisaties om, door de gezamenlijke actiecomité's gerealiseerd konden worden. Nu de demonstratie in Winschoten heeft aangetoond dat dat thans niet meer het geval is, kan aangenomen worden dat ook de Groningse actiecomité's onder de algemene partijdiscipline zullen worden gebracht, d.w.z. dat zij zich zullen moeten beperken tot het stimuleren van acties van de erkende vakorganisaties.

*
* *

"De Waarheid" duurder

Met ingang van 1 april j.l. zijn de abonnementsprijzen van het dagblad "De Waarheid" met 6,5% verhoogd. In een redactioneel artikel in het blad, waarin de verhoging werd aangekondigd, benadrukte "Waarheid"-directeur J. GE de noodzaak van het voortbestaan van het blad. Naar zijn mening was de krant een onmisbaar instrument in de sociale en politieke strijd die thans door arbeiders, studenten en huurders gevoerd wordt.

Volgens de heer GE onderkent ook "de reactie" het belang van de krant voor de werkende bevolking, hetgeen ertoe geleid heeft dat zij "de krant ontelbare moeilijkheden in de weg heeft gelegd". Een van de belangrijkste moeilijkheden voor de krant is de permanente grote financiële druk die haar wordt opgelegd, o.a. door de sterke stijging van de posttarieven gedurende de laatste jaren. Tevens wordt erop gewezen dat "De Waarheid" de bijdrage uit de "STER-pot" niet ontvangen heeft, hetgeen zijn oorzaak vindt in het feit dat de partij aan de gestelde voorwaarden niet wenst te voldoen.

Tenslotte zou volgens de heer GE de technische apparatuur waarop "De Waarheid" gedrukt wordt sterk verouderd zijn en moet zij nodig vervangen worden, zodat de verhoging van de abonnementsgelden onvermijdelijk is geworden.

*
* *

RECENTE ONTWIKKELINGEN IN CHINA

De Chinese oogst is het afgelopen jaar ondanks ongunstige weersomstandigheden, anders dan de oogst in de Sowjet-Unie, nog redelijk goed geweest. In het spervuur van kritiek en spot, dat in het Sino-Sowjetgeschil traditioneel is geworden, hebben de Chinezen met enkele van hun salvo's niet zonder leedvermaak hierop gewezen.

Werden de Chinezen in het kader van de voorbereidingen op een eventuele aanval van de Sowjet-Unie op hun land, door de leiders in Peking aangemoedigd graanvoorraden te vormen en de buikriem toch iets strakker aan te halen, het voer dat China de laatste maanden voor sinologen op tafel legde, was overvloedig.

De wederopbouw van de partijorganen duurt voort en de Chinese "open-door policy" brengt met zich mee dat talloze gefascineerde buitenlandse bezoekers staan te dringen om de wereld over China in te lichten. Dat de belichting en herinterpretatie van lang versluierd gebleven gebeurtenissen in de Culturele Revolutie toch weer een groot terrein openen voor nieuwe hypothesen, maakt het spel van "China-watching" des te interessanter.

Wederopbouw van nevenorganisaties van de partij

In de Culturele Revolutie waren verschillende nevenorganisaties van de CP-China min of meer opgehouden te bestaan. De "revisionistische" Communistische Jeugdliga werd reeds in augustus 1966 praktisch vervangen door de Rode Gardisten, de ongeregelde stoottroepen van de Revolutie, die de partij-élite ten val moesten brengen. In 1967 werden de vakverenigingen op beschuldiging van "vakbondisme" opgeheven. De Arme- en Lagere-middenboeren Associatie, en de Vrouwenfederatie van Geheel China verdwenen geruislozer van het toneel.

Hoewel het negende partijcongres in april 1969 al bepaalde dat tot "rectificatie" van de nevenorganisaties zou worden overgegaan, verliep het regeneratieproces van de partij zelf al zo traag, dat men aan de nevenorganisaties geruime tijd kennelijk helemaal niet toekwam.

De traditionele nieuwjaarsboodschap in de drie belangrijke bladen van China maakte dit jaar weer geen gewag van voorbereidingen voor een Nationaal Volkscongres, maar gaf te kennen dat de nevenorganisaties, waaronder behalve de hierboven genoemde ook de Rode Gardisten en de Kleine Rode Soldaten werden begrepen, "stap voor stap" moesten worden geconsolideerd. Nu kan deze maatregel mede worden gezien als voorbereidend op de verkiezing van gedelegeerden naar het Volkscongres. De nog altijd geldende kieswet van 1953 bepaalt namelijk in artikel 47 dat "de Communistische Partij van China, de verschillende democratische partijen, de verschillende organisaties van het volk, en kiesgerechtigden of vertegenwoordigers die niet behoren tot de bovengenoemde partijen of organisaties, alle gezamenlijk of afzonderlijk kandidaten kunnen voordragen." In de wederopbouw van de nevenorganisaties zou dan een voorselectie besloten liggen die het mogelijk maakt dat de nieuwe samenstelling van het Volkscongres langs formeel onberispelijke weg tot stand komt.

De Communistische Jeugdliga

Toen de Rode Gardisten in 1966 werden losgelaten op de taaië overblijfselen van de oude maatschappij, werd de Chinese jeugd een geheel andere rol toegewezen dan die welke zij in het kader van de toen 30 miljoen leden tellende Jeugdliga had gespeeld. De Liga was de bron voor toekomstig kader van de partij, de Rode Gardisten moesten mede de revolutie beschermen tegen het revisionisme van de partij-élite, waar ook de leiders van de Jeugdliga mee besmet waren geworden.

De excessen van de Gardisten leidden er in 1968 tenslotte toe dat de jeugd haar voorhoederol werd ontnomen, en dat zij onder ideologische curatele van de arbeiders en de boeren en onder fysieke controle van het leger werd geplaatst. De massale verplaatsing van jonge stedelingen naar het platteland, waar zij door de boeren moesten worden heropgevoed, werd krachtig ter hand genomen, en de Rode Garde was als organisatie haar bestaansgrond kwijt.

De beslissing van het negende partijcongres om de nevenorganisaties op het rechte spoor te brengen, bevestigde de wedergeboorte

van de Jeugdliga, een organisatie die - onbelast met de gesanctioneerde opstandigheid - ongetwijfeld beter thuis hoort in de herstelde, normale structuur van de partij. Hoewel zij dus niet het alternatief was geworden voor de Jeugdliga, bleef de Rode Garde wel bestaan. Zij is echter nog verder gedevalueerd tot alternatief voor het voormalige Korps van Jonge Pioniers, de organisatie van teenagers, die onder voogdij stond van de Jeugdliga. Slechts over de "welpen" van de CP-China, de Kleine Rode Soldaten, heeft de Rode Garde nu medezeggenschap. In de Culturele Revolutie waren het deze Kleine Rode Soldaten die tegen het revisionistische Korps van Jonge Pioniers ten strijde trokken.

Uit de Jeugdliga-congressen die nu in China na een langzame start overal worden gehouden, blijkt dat de militantie van de Liga "onder het gecentraliseerd leiderschap van de partij" moet worden opgevoerd, dat de Jeugdliga-afdelingen op de scholen "haar leiderschap over organisaties van Rode Gardisten en Kleine Rode Soldaten moeten bevestigen", en dat "leden van de Jeugdliga en de Rode Gardisten moeten leren zich te ontfemen over de Kleine Rode Soldaten".

De eerste meldingen over jeugdcongressen in communes, fabrieken en eenheden van het leger begonnen in juni 1972 binnen te komen. Geleidelijk aan kwamen districten en kleine steden aan de beurt, en in februari van dit jaar opende Shanghai de rij van de grote steden met het 6e gemeentelijke Jeugdligacongres. Overal elders wordt overigens ook rustig doorgeteld alsof de Liga in de jaren na de vorige congressen niets was overkomen.

Het belang dat de centrale partijleiding hecht aan de juiste wederopbouw van de Liga wordt onderstreept door de aanwezigheid op de congressen van hoge partijfunctionarissen. Het congres in Shanghai werd toegesproken door een der secretarissen van het gemeentelijk partijcomité, CC-lid WAI , die sinds verleden jaar meestal in Peking verblijft en in verschillende recente perscommuniqué's over officiële ceremonies als eerste na eventueel aanwezige Politburoleden wordt vermeld. Op het provinciale congres in Liaoning was niemand minder aanwezig dan Politburolid CH , tevens eerste secretaris in Liaoning, en commandant van de strategisch belangrijke militaire regio Shenyang.

Met betrekking tot de keuze van de gedelegeerden naar de congressen werd door de met de voorbereiding belaste partijcomité's in de meeste gevallen bepaald dat niet meer dan 50% partijlid mag zijn. Het aantal vrouwelijke afgevaardigden werd gesteld op minimaal 33%. Over het algemeen geldt dat de gemiddelde leeftijd van degenen die door het congres tot lid van het bestuurscomité worden gekozen, bij voorkeur moet liggen om en bij de 27 jaar. Shanghai koos met een gemiddelde van 25 jaar een jong comité, terwijl het congres van Peking, dat op 3 april j.l. werd besloten, met een comité dat gemiddeld 24 jaar oud was, daar nog onder bleef. Deze richtlijn biedt dus kennelijk wat speling en moet waarschijnlijk vooral voorkomen dat de leiding te oud is. Wat wel steeds wordt opgevolgd, is de bepaling dat het comité voor minstens 35% uit vrouwelijke leden moet bestaan. Jongeren van niet-proletarische huize worden noch als gedelegeerden noch als comitéleden uitgesloten, maar het moeten wel "zonen en dochters" zijn "die kunnen worden opgevoed". Nationale minderheden en teruggekeerde overzeese Chinezen moeten in de comité's vertegenwoordigd zijn. Tenslotte moeten arbeiders, boeren en soldaten in de gekozen comité's de meerderheid vormen.

De Liga moet zich hoofdzakelijk bezighouden met politieke opvoeding, klassenstrijd, en voortzetting van de revolutie onder de dictatuur van het proletariaat. De Liga-leden moeten ernaar streven zowel "rood" als "expert" te zijn, waartoe de integratie met de arbeiders en de boeren een conditio sine qua non blijft.

De leuzen zoals "Vecht voor de revolutionaire idealen van het socialisme" zijn primair nationaal gericht, omdat de interne strijd tegen het revisionisme in alle hevigheid voortduurt. Slechts het provinciale congres in Anwei stelde uitdrukkelijk dat de jeugd niet alleen aan China's revolutie maar ook aan de wereldrevolutie steeds grotere bijdragen moet leveren. Vrijwel alle andere congressen negeerden de wereld. Opmerkelijk was de resolutie van het congres van Shanghai, waarin wel een internationale belangstelling werd aangevoerd, maar dan in termen die van het gebruikelijke ideologische jargon afweken. Er werd namelijk gesteld dat de Jeugdliga de massa's van jonge Chinezen moet leren zich bezig te houden met wat zich in eigen land afspeelt alsook met wat er op het internationale toneel gebeurt. De Liga moest de jeugd leren "bezorgd te zijn over de toekomst van ons land en over het welzijn van de mensheid".

LE

Aan de wederopbouw van de Jeugdliga wordt een nieuwe "Leer van LE"-campagne gekoppeld, waarin de kwaliteiten worden bezongen van deze simpele soldaat, die het voorbeeld is van de maoïstische, revolutionaire, zuiverheid. LE, die in 1962 bij een ongeluk om het leven kwam, werd voor het eerst in 1963 door MAO TSE-TOENG geïntroduceerd als de belichaming van eenvoud, zelfverloochening en ideologische deugdzaamheid. Waarnemers menen dat de nieuwe LE-campagne niet los gezien kan worden van de moeilijkheden die de partij nog altijd ondervindt met recalcitrante geschoolde jongeren, die weinig prijs stellen op hun plattelandsbestemming. De campagne betekent echter waarschijnlijk vooral dat voor het opnieuw te water gelaten schip van de Jeugdliga de ideologische vaargeul nog eens heel duidelijk afgebakend wordt.

De vakbonden

Het is niet duidelijk geworden of de partij een terugkeer naar de oude vakverenigingsvorm wel nodig acht. In feite zijn de vakbonden reeds in 1969 - zij het in een nieuwe verschijningsvorm - als eerste van de nevenorganisaties gereactiveerd. Onder de supervisie van de lokale Revolutionaire Comité's werden in de steden zogenaamde Conferenties van Vertegenwoordigers van Revolutionaire Arbeiders ingesteld. Zij functioneren nog altijd onder het gezag van de Revolutionaire Comité's en vormen een trait d'union tussen de partij en de arbeiders. Zo werden zij ingeschakeld bij de rectificatie-campagne, gericht tegen de "zwendelaren à la LI". Recentelijk kwamen zij in het nieuws ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van de grote staking in februari 1923 van arbeiders aan de Peking-Hanchou spoorweg. Over het gehele land werden bijeenkomsten gehouden door de lokale "Conferenties" om de gevallen te eren en vastberaden de contrarevolutionaire lijn van het revisionisme aan de kaak te stellen. Dat voor deze organisaties wellicht een meer belangrijke rol in het verschiep ligt, werd geïmpliceerd door een recente, ongeschijnlijk terloopse, mededeling van premier TSJOE EN-LAI. In een interview dat op 23 februari j.l. werd gepubliceerd, vertelde deze aan hoofdredacteur HA van het Egyptische blad "Al-Ahram", dat

de nieuwe grondwet van China de arbeiders het stakingsrecht zal toekennen.

De Arme- en Lagere-middenboeren Associatie

In januari j.l. werd in Yenan een lokaal comité van deze boerenorganisatie gekozen. Dit was het eerste teken sedert 1966 dat de Associatie nog bestond. Bij dit schuchtere begin is het tot nu toe, voorzover bekend, gebleven.

De Vrouwenfederatie van Geheel China

De reorganisatie van de Vrouwenfederatie is tot nu toe beperkt gebleven tot kleine kernen, maar de federatie is kennelijk minder aangetast dan de andere nevenorganisaties, daar vanouds leidende functionarissen van de federatie sedert 1972 als zodanig in de pers geïdentificeerd, weer als vanzelfsprekend optreden.

Ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Vrouw werden in China op 8 maart j.l. grote festiviteiten georganiseerd, en werd in een belangrijk redactioneel artikel in het Volksdagblad het revolutionair potentieel van de werkende vrouw krachtig onderstreept. Dit artikel diende als uitgangspunt voor alle redevoeringen bij alle bijeenkomsten over het gehele land.

Opmerkelijk was hierbij de paragraaf die volgens TSJOE EN-LAI op speciaal verzoek van Politburolid YA in het stuk was opgenomen. TSJOE legde op YA 's bijdrage de nadruk in zijn rede op een receptie van de Afdeling Buitenland van het Centraal Comité. In bedoelde paragraaf werd er op gewezen dat het nodig was om bij de kritiek op het revisionisme en bij de rectificatie van de werkinstelling "de vrouwen een beter begrip bij te brengen voor de internationale situatie". De Chinese vrouwen moesten zich niet slechts met revolutie en opbouw thuis bezighouden, maar ook met de revolutionaire strijd van de volkeren en vrouwen van alle naties. Zij moesten zowel voor de belangen van het moederland als voor die van de wereld opkomen, proletarisch internationalisme tonen en ernaar streven bij te dragen tot de volledige emancipatie van de gehele mensheid.

Voor het overige stonden het artikel en de vele redevoeringen

in het teken van de verdere verbetering van de maatschappelijke positie van de vrouw in China, en van de geboortebeperving. Het geciteerde gedeelte was niet alleen interessant omdat het een nieuwe rol voor de Chinese vrouw propageerde, maar omdat het opnieuw bevestigde dat China's nationale prioriteiten het streven naar de wereldrevolutie niet geheel verdrongen hebben. Ook het feit dat TSJOE EN-LAI er de nadruk op legde dat YA *) de paragraaf gewild heeft, is een opmerkelijk gegeven. Het moet ervan getuigen dat dit streven de belangstelling heeft van de generatie in wier handen het lot van de Chinese revolutie eerlang zal moeten worden gelegd.

LI en de "16 mei"-groep

TSJOE EN-LAI's redevoering op 8 maart was verder belangrijk omdat hij toen voor het eerst CH en LI met name genoemd heeft als de hoofdschuldigen onder de contra-revolutionairen die de Culturele Revolutie bijna hebben doen ontsporen. Ook heeft hij volgens Alain BO, de correspondent van het Franse blad "Le Monde" in Peking, China's verontschuldigingen aangeboden aan de buitenlandse experts die bij het hoogtepunt, medio 1967, het slachtoffer waren geworden van de xenofobie van de Culturele Revolutie. Enkelen dezer, die destijds ten onrechte waren gearresteerd, zouden in de zaal TSJOE's verontschuldigingen hebben aangehoord.

Nog altijd maakte de Chinese pers in zijn commentaar op de rede van TSJOE geen melding van LI en CH. Er werd slechts gemeld dat de premier erop had gewezen dat het belangrijk was buitenlanders goed te behandelen.

Alain BO weet nochtans te melden dat de premier LI en CH niet alleen noemde, maar hen rechtstreeks verantwoordelijk stelde voor de in schijn "ultra-linkse", maar in wezen "rechtse" samen-

*) YA, wiens carrière als beschermeling - en naar verluidt als schoonzoon - van het echtpaar MAO gedurende de Culturele Revolutie werd gemaakt, heeft zich tot voor kort slechts met binnenlandse aangelegenheden bemoeid. De laatste tijd treedt hij echter meer en meer op de voorgrond wanneer er in China met buitenlandse partijdelegaties besprekingen worden gevoerd. Hij is vaak het Politburolid dat samen met KE, het hoofd van de Afdeling Buitenland van het Centraal Comité, dergelijke delegaties ontvangt.

zwering, waartoe ook WA , KU , en CH -YU, destijds allen leden van de Culturele Revolutiegroep van het Centraal Comité, behoorden. Door de tot Chinees genaturaliseerde Amerikaan, Sydney R , die een functie in het propaganda-apparaat van de partij bekleedde, in dit verband te noemen als een van de vreemdelingen waarvan de LI /CH -groep misbruik maakte, zou de premier er geen twijfel over hebben laten bestaan dat hij doelde op de z.g. "16 mei"- of "5.16"-groep. Deze schimmige "ultra-linkse" organisatie, die haar naam ontleende aan de proclamatie die MAO TSE-TOENG op 16 mei 1966 over de doelstellingen van de Culturele Revolutie gaf, zou verantwoordelijk zijn geweest voor de excessieve aanvallen op hoge functionarissen (onder wie de minister van Buitenlandse Zaken, CHI YI), en de bestorming van de Britse Ambassade in Peking.

Destijds heette het dat de "16 mei"-groep erop uit was LI de macht over het leger te ontnemen, TSJOE EN-LAI als premier uit te schakelen, en MAO TSE-TOENG te isoleren door hem op zo'n hoog voetstuk te plaatsen dat hij op partij- en staatszaken geen invloed meer zou kunnen uitoefenen. Volgens deze lezing heeft LI zijn bemoeienis met de "16 mei"-groep zo goed weten af te scherpen dat hij de ontmaskering van de "ultra-linksen" lang genoeg kon overleven om zelfs nog in 1971 een aanslag op MAO te kunnen beramen.

Overigens is het wel van belang dat deze onthullingen niet slechts van TSJOE EN-LAI komen, maar dat het Politburo van de CP-China nu kennelijk eensgezind de excessen van de Culturele Revolutie interpreteert. De "New York Times" van 19 februari j.l. gaf in het kort een gesprek weer dat de Amerikaanse geschiedkundige, Roxane WI , in augustus 1972 met MAO's echtgenote, CHI had.

Mevrouw MAO wordt hierin als volgt geciteerd:

"Terwijl wij bezig waren met de Culturele Revolutie, kwam LI van 'ultra-links' opzetten. Kameraden als premier TSJOE, KAI "SH , CHA , YA , en ik zelf stonden aan de "zijde van voorzitter MAO. Zij (LI c.s.) stichtten overal brand, "en wij reageerden als een brandweer om onze oude kameraden te beschermen. Gedurende deze jaren heeft een felle strijd gewoed. Zijn "(LI 's) doel was alle oude kameraden ten val te brengen, zich mees- "ter te maken van de macht, en de Sowjet-revisionisten onmiddellijk "hun troepen naar China te laten zenden."

Volgens CHI. zou LI op het laatst van plan geweest zijn MAO en alle andere leden van het Politburo te vermoorden. Wie zich de houding en vooral de felle stijl van CHI. gedurende de wildste dagen van de Culturele Revolutie herinneren kan, zal wellicht het hier gegeven citaat met enige verbazing gelezen hebben. Toch zal het ongetwijfeld de officiële lezing van haar gedragslijn in die dagen zijn. LI is met alle schuld beladen in Mongolië neergestort, en alle erfenamen van de Culturele Revolutie konden met een schone bladzijde beginnen.

Tenslotte is uit dit citaat nog bijzonder belangwekkend het verband dat gelegd wordt tussen de "Sowjet-revisionisten" en de laatste samenzwering van LI. Zo expliciet werd dit nog nooit eerder gedaan. Het is wel zo interessant om dit citaat te leggen naast de oproep van MAO TSE-TOENG in de nieuwjaarsboodschap tot het Chinese volk om zoveel mogelijk graanvoorraden te vormen en diepe tunnels te graven, alsook naast de duidelijke pogingen van Peking om de landen van West-Europa ertoe te bewegen zich tegen de Sowjet-Unie schrap te zetten.

*

* *